

Передплата

на «РУСЛАНА» вивозять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Виреш ми очі і душу ми виреш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-ій пополудни.

Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 9 ул. Коленника (Ліндога ч. 9.) Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Руслані» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Президент Крігер.

Коли почала ся війна Англії з Трансвалем, ніхто не думав, що Боери, сі пастихи і рільники, стануть побідниками майже у всіх битвах. Не надіяно ся, що між Боерами найде ся вишколене військо, знаменита артилерія, не в порівнянню ліпша від англійської, найліпшої конструкції артилати і карабіни. Тяжко помилила ся Англія, думаючи, що кількадесять тисяч війська вистане зовсім на се, щоби Боєрів здавити і загарбати в свої руки багаті трансвальські копальні дияментів. Трансваль був до війни знаменито приготований, а се виключна заслуга президента Трансвалю Крігера...

Князь Бісмарк давно вже пізнав ся на президенті Трансвалю, Крігері. Бувший англійський міністер, Дільке, оповідав в розмові з одним знаменитим Французом про теперішню війну між иньшим таке: «Крігер то один з найзнаменитших мужів сего віку. Коли був в Англії, сповнено велику дурницю, що королеві не дозволено его прийняти. Сеї зневаги, котрої в Німеччині з певністю не допущено би, Крігер ніколи не забув. Памятаю, з яким одушевленєм говорив про него князь Бісмарк, котрому я правив комплементи, що він є першим дипломатом в XIX. віку. «Ах, відповів Бісмарк, не вірте сему! Передовсім Кавур був бистрійшим і більше сотвореним на дипломата, як я. А по друге є муж розумнійший і більше перебіглий як Кавур і я, а ним президент Крігер. Не має він за собою могутчої армії, значного цісарства, що могло би его поперти; є він сам один з горсткою людей, що займають ся рільництвом, а в разі потреби суть жовнірами, але своїм генієм хиза нас всіх перевищає. Я мав з ним розмови, котрими мене приводив в зачудованє. Що Бісмарк говорив правду, се річ відома. По замаху Жемсона дістав Крігер в руки ан-

глійські папери, з котрих дізнав ся, що англійске правительство задумало здусити Трансваль і Оранію. Крігер замовив сейчас в Німеччині і Франції оружє і амуніцію. Спроваджено їх через Капштад і Дурбан яко «часть машин», в чім єму капляндский кабинет, зложенний з Африкандерів, мимо опору губернатора, аж до вибуху війни помагав. Однак доперва тепер викриває ся, яку тяжку з тим пересправу мав Крігер в дома. Було неможливою річю вставляти фонди на ту ціль до бюджету, щоби не звернути уваги Англичан, котрим в арсеналах показував лише старі артилати і карабіни. Отже він брав фонди з доходів нафтового монополю, о котрого знесене так добивали ся англійські спекулянти. Боери почали обвиняти Крігера, що він дефравдує доходи монополю на свою користь. Старий Крігер мовчав на сі тяжкі заміти. — Доперва тепер вияснила ся справа.

Д О П И С И.

З Станиславівської епархії.

(До статий «Галичанина» про духовну семинарию у Львові. — Заходи московфілів свого штабу. Епізод з р. 1873.

В «Галичанин» пустив волю своїй киринній роботі якийсь sacerdos, пишучи про управу в львівській духовній семинарії, де довів, що «его званіє сьвященническоє» на тім лише полягає, щоби плюгавити найчеснійших людей.

Редакция «Руслана» не хоче вірити, щоби таку погань міг писати sacerdos. Дав би Бог, щоби ми діждали тої хвилі, коли такі sacerdotes переведуть ся! Але се не наступить так скоро! Досить поглянути здалека на «собраніє членов» якого небудь московфільського «общества», щоби пересвідчитись, що не так скоро переведуть ся такі сьвященники. Львівський штаб московфільський дбає о се в ріжний спосіб. Докладає він всіх старань, щоби впливові місця в гієрархії духовній обсадити своїми людьми, а що ходить коло

того зручно, то досить буде пригадати, як він при першій обсаді капітули станиславівської підсунув пок. Пелешови більшу часть крилошанів з своїх людей. Штаб той зачисляє всіх мітратів крім двох львівських, котрих той sacerdos так завзято напастує в «Галичанин», до своїх людей, у всіх трох епархіях належить $\frac{8}{10}$ коли не $\frac{9}{10}$ деканів, містодеканів, комісарів орда до москвофілів, тому забажали москвофіли посісти ще ректорат духов. семинарії. Та з тим їм якось не щастить ся. За ректорату о. Александра Бачинського уже майже мали той ректорат у руках, та на заваді був їм пок. кардинал. Тепер москвофіли агресивно приступают до здобуття ректорату семинарії, давнійше то они зміряли до того обводом. Відай вони тепер мають надію на когось, та й то дуже впливового.

Москвофіли не перебирають в средствах, знищити морально або матеріяльно одиниці або і сотки своїх противників-народовців, що у них і забавка. Досить нагадати їх накликуваня поліції в часі злопамятної нагінки за соціалістами в другій половині 70 pp.! Так як тепер, так і тоді прикликували москвофіли нетямущих питомців до своєї кузні сплетень на народовців в «Народнім Домі» і піддавали їм всякі способи шпіонованя своїх товаришів народовців. Розлад межі товаришами питомцями, народовцями а москвофілами не був би так різкий, коли би не доливано оливи з тої кузні.

Там в тій кузні придумують всякі способи на знищенє народовців, хотяй би до того мали дійти по труах деяких із своїх ніби то приклонників. Хочу подати один з тих способів, яким москвофіли в 1873 хотіли знищити народовців-питомців, а зглядно поставити ректором семинарії свого чоловіка о. Г. Кр. на місце тодішнього ректора пок. о. І. Сл.

Питомці-народовці дбали все про те, щоби, о скільки змога, вихиснувати як найбільше бібліотеку університету, щоби про них не видавано такого суду, як про деяких москвофілів: „Ja! ja! Sie werden ein Pfaff werden und was wird

35

ГЕРГАРТ ГАУПТМАН.

Візник Геншель.

(Конець).

ГЕНШЕЛЬ.

Покажеть ся ще, хто мусить забирати ся. Може я, а може ти. — Як би я забрав ся... знаю добре, що ти не будеш журити ся сим. Дашь собі раду з фірманкою як і хлоп. — Але як кажу: не про се йде.

ГЕНШЛЕВА.

Як одно з нас мусить йти, так я радше заберу ся. Я маю іще в порівнянню з тобою досить сил. Тому заберу ся і ніхто не побачить мене вже більше! Кові, вози, річи, все твоє. Та-ж ти не покинеш рідньої стріхи. Тому то я піду і кінець!

ГЕНШЕЛЬ.

Не знати іще; побачимо.

ГЕНШЛЕВА.

Нема що багато говорити. Що стало ся, те стало ся.

ГЕНШЕЛЬ

встає поволи з трудом та звертає ся до комори.
А Берта? Що-ж буде з дівчиною?

ГЕНШЛЕВА

Вона вертає ся до батька, до Квельсдорфу.

ГЕНШЕЛЬ

вже в дверех до комори.

Най буде й так! Завтра є також іще день. Всео може змінити ся, як каже Зібенгар.

Вже в коморі.

Завтра буде воно цілком інакше виглядати.

Хвиля мовчаня.

ГЕНШЕЛЬ

за сценою.

Берта знова пріє та пріє.

ГЕНШЛЕВА.

Най троха упріє, ніщо не шкодить! З мене також капає піт. Таке жите — відчинює вікно.

— то радше не жити!

ГЕНШЕЛЬ.

Що ти там іще говориш? Я не розумію нічого.

ГЕНШЛЕВА.

Лягай ухом до подушки та дай міні спокій.

ГЕНШЕЛЬ.

А ти не лягаєш?

ГЕНШЛЕВА.

Та вже сьвітає.

Накручує годинник.

ГЕНШЕЛЬ.

Хто там накручує годинник.

ГЕНШЛЕВА.

Мовчи вже раз; як Берта проспить ся, то будемо вже спати знова. Буде ревіти знов пів години.

Сідає при столі та підпираєть ся обома ліктями.

Найліпше було би забрати ся геть.

ЗІБЕНГАР

зазирає до кімнати.

Я іще вертаю. Вже успокоїв ся ваш чоловік?

ГЕНШЛЕВА.

Аякже, троха, вже ляг спати.

Ключ.

Старий тату! — Вільгельм!

man in Ihrer Bibliothek nach Jahren finden? — einen alten zerrissenen Schematismus und einen neuen Kalender“. Московфіли, з дуже незначними виїмками, уважають вповні достаточним «по вся дни живота» їх восточности лекцію і конкурсу збутись. З того походить, що деякі питомці московфіли укінчавши семинар вірують, що можна собі «хованця» викохати, що епілептики суть то люди а даемоне obsessi і т. п. Годі-ж з такими «ученими» не спорити і хоть як би оминав тих анальфабетів, то за 4 роки мусить прийти з ними «въ столкновение» — і готове посуджене, а за тим по указу штабу московфільського і доноси на народівців о атеїзм. Коли-ж до того підглянуть у питомця-народовця ще яку книжку серйозного змісту (московфіли питомці любять лише дуже легонькі чабарашки тай то дуже рідко їх читають), тоді біжать уже з «доказом» атеїзму до одного зі своїх покровителів-настоятелів. Сей уже не дасть справи упасти. Коли ще питомець-народовець не горячка, то пів біди, але коли горячого успосібленя, то або єго проженуть, або сам покине семинарию.

Такого горячого успосібленя був о. Попель, теперішній парох Довгополя. Не міг він ніколи тим анальфабетам стерпіти, то-ж стягнув на себе страшну їх ненависть, а що тодішній ректор пок. о. Сл. навідів єго, то московфільський штаб за одним заходом і ректора позбутись хотів. Московфільський штаб мав своїх прихильників в тодішнім ректораті оо.: К. Кр., Л. П., П. Т., сам ректор, пок. о. Сл. був «австрійським» Русином, впрочім чоловіком дуже чесним. Віперектор пок. о. К. зробив в неприсутности питомця (Попеля) ревізію в єго куфрі і найшов там „Kulturgeschichte der Menschheit“ дра Клемма. На тій підставі зробив донесенє до ректорату о атеїзм з внесенєм виключеня питомця з семинарії. Треба замітити, що се зроблено питомцеві, що за кілька місяців мав укінчити 4-ий рік! Внесене то удержалось в єнедріонї семинарицкім голосами прихильників московфілів, і хто знає, чи не потерпів би був чоловік невинно, бо в консисторії можна було тоді за впливом офіціяла о. М. надіятись потвердження засуду, коли-б бувші професори університету др. Костек і пок. кардинал не були унялись за своїм учеником, чудуючись справедливо, що жадають від чоловіка розумного, що би читав вмісто Culturgeschichte яку Verdammungsgeschichte der Menschheit. Притім виявлялась погана перфідія деяких питомців-московфілів, що пірвані повенільно загальним настроєм усіх питомців освідчились ніби за невинно покараним, а тимчасом бігали до настоятелів з оправданями, що длятого обстають за прогнаним, бо боять ся, що би їх українофіли не побили.

Сю дипломатичну штучку штабу московфільського виявив пок. ректор Попелеви при опущеню семинарії: «Сину!» — розжалобивсь, із плачем став Попеля пок. ректор в голову цілувати — ти пригадуєш собі добре, що перед кількома місяцями хотіли тебе з семинарії прогнати; але то не тебе, то властиво мене старого хотіли з ректорства збути ся, а на моє місце

мати ректором дра Г. Кр. Яко причину, що я неспосібний управляти семинарією, хотіли подати те, що за мене розмножились в семинарії українофіли, котрі по їх гадці суть великими атеїстами, а що я тебе і других українофілів навідів, ergo я сприяю українофілам, ergo я пособляю ширеню ся атеїзму в семинарії, тому треба freilich старого für seinen treuen und gedlichen Dienst прогнати і заступити о. Г. Кр. — Так само хотіли би тепер о. мітрата Туркевича позбутись, а на єго місце мати «многонадежно-го» о. Мишковского, котрий би, як надієсь штаб московфільський, дав собі раду з питомцями-народовцями.

З ПОЛІТИЧНОГО ПОЛЯ.

Лівиця стоїть солідарно, правиця знов наїшла ся в купці, а посеред семи таборами стоїть вже тепер дійсно неутральне провізоричне міністерство урядниче з §. 14-им в руках. Наклопи по уступленю гр. Клярого німецкі дневники писали, будьто межі Чехами а Німцями настало якесь зближенє, то писали они се на вітер, або щоби замаскувати ситуацію, або щоби звеличати кабінет гр. Клярого, будь то він мав за собою усіх такого зближеня. Ані Чехи не зблизились до Німців, ані Німці не відступили від своїх геґемоністичних забіганок. Уступленє гр. Клярого можна записати на карб чеської обструкції, але поза тим нема нічого позитивного. Державні відносини не уздоровлені, парламентарні спетовані.

До декларацій, які вийшли з відра поодиноких сторонниць чи клубів, прийшла на днях ще декларація чеської шляхти. В ній заявила ся шляхта своєю солідарність з молодоческим клубом і згадала опять про свій принцип автономний та про цілість правиці. Найважнійший уступ сеї декларації є однакж той, де сказано, що чеська шляхта добачає конечність поладнаня язикового питаня у всіх коронних краях о мішанім населеню. Пальфі і кв. Шварценберг остались вірні програмі правиці.

О скілько можна догадуватись, то краєві сойми будуть радити до кінця лютого. Чи в чеськім та моравескім соймі прийде до якої-небудь акції миреня? — покаже будучість. Здає ся однакж, що така односторонна акція не мала би опять ніякого успіху. Успіх, що рівняв ся би уздоровленю держави, був би тоді, як би правительство взяло почин до миреня народів у всіх коронних краях і внесло до соймів проєкти язикового закона. Питанє національнє в Австрії не дасть ся вже заворожити инакше, як лише ділами. Не буде сеґо в соймах, то в парламенті вирине се питанє знов в острій формі і приостановить парламентарну машину.

Ген. Кітшенер прибув 23. грудня з Александрії на Мальту, а звідси удає ся просто до Гібральтару і Капштаду. Кітшенер має стати шефом военного штабу маршалка Робертса, що обійме провід над всіми війсками Англії в Капландї. Англійські війська одержали телеґрафічний розказ: сконцентровати ся на полудни і не вдаватись в дрібні бої з Боєрами.

НОВИНКИ.

— Від о. дра Теоф. Сембратовича з Відня дістав «Галичанинъ» таке письмо: «Лікарі висилають мене в Lainz, Sanatorium Novotay, де перебуду 14 днів. Проф. Крафт-Ебінґ обіцює мені повне подужанє. Небавом буду у Львові».

— Зїзд нового руского сторонництва, т. зв. «націоналістів» відбуває ся нині в «Народнім Домі» при замкнених дверях.

— Ще про проф. Сендзіміра до «Дїла» пишуть: Що публичне зневажуване наших найсвятїйших идеялів проф. Сендзіміром мав свою історію, подаю до ширшої відомости отєї добре затамлені єго питомі слова, висказані прилюдно в VIII. класї р. шк. 1896/7 перед рускою і польскою молодежію, додаючи, що ученики рускої народности переважали числом польску.

I. Коли ми ладили ся обходити в гімназії Шевченківске сьвято, принїс проф. Сендзімір «Виїмки» Барвіньского і на годині польского язика перечитав то місце з біографії Шевченка, де автор порівнює намого генія з Міцкевичем, а завдяки сили чутя ставить єго висше всіх поетів славянських, та сказав: «No nieprawda! Oczywiście nie godzi się porównywać Szewcezenki z Mickiewiczem, bo Mickiewicz wielki narodowy poeta, a Szewcezenko prosty dziad, lirnik... U niego niema czucia, tylko nienawiść, jad i krew... і почав розводитись над «Гайдамаками».

II. Не менше чесного осуду дізнала від проф. Сендзіміра і ціла наша література. На додатковій годині язика польского в недїлю рано, розповідаючи богато після свого звичаю на тему «gente Rutheni, natione Poloni!» сказав: «Te raz Rusini usiłują odłączyć się od nas i stworzyć sobie osobną literaturę. Ale nie bójcie się! Ja zlam tę ich literaturę: niema tam nic wzniosłego, nic szlachetnego».

Проф. Сендзімір просто забороняв нам в класї говорити між собою по руски. Коли по скінченій годині науки в першій лавці сидячий ученик, Русин, звернув ся до свого товариша і по тихо сказав: «Моли ся!» проф. Сендзімір, зачувши се, остро насїв на товариша X. ніби за незаховуване порядку, але закінчив тим: «A zresztą mów po polsku!» — Один з б. учеників.

— Ритуальний муж. Ісаак Фрідман в Кракові бляхар, оженившись з Бертою Тайтельбаум, забрав їй всі речі і всі движимости та покинув єї соромно, коли Берта мала стати матерію. Против обманця почато судове слїдство. Фрідман відсиджував вже за подібну справу кару півторарічної тяжкої вязниці.

— Пригоди на залїзницях. В ночі з 24 на 25 грудня лучило ся кілька нещасних пригод на австрійських залїзницях. Поспїшний поїзд з Триєсту до Відня наїхав на стації Карлсдорф на тягаровий, який переїдувано на стації. Паровий котел поспїшного поїзду розбив ся і експлодовав, причім обгорнув огонь тендер, віз почтовый і спальною. Ваґони згоріли до тла враз з почтовими пересилками. З проїзжих ніхто не втратив життя, а обійшло ся на леглих ушкодженнях: Тяжко ушкоджені суть почтовый кондуктор, офіціял і слуга. Зранених перевезено до Градця. Коротко перед сям ударив поспїшний поїзд, що ішов з Відня до Триєсту на стації в Марбургу на локомотиву. Два ваґони ушкоджені, а публіцист віденський Макс Ерліх, редактор N. W. Journal-я, легко ранений в чоло. — Трета пригода лучила ся в ночі з суботи на недїлю на стації Коморна. Тут ударили на себе два особові поїзди. Кілька осіб убитих, кілька тяжко ранених. — Четверта пригода лучила ся на угорській стації Бія-Торбадь. Поїзд особовий пештеньський, що ішов до Бруку над Литавою, наїхав на особовий поїзд з Градця. І тут потерпіло кілька осіб тяжше ушкоджене, а кілька ва-

ЗІБЕНГАР.
Пст! Геншлева, дякуйте Пану-Богу. Тай самі лягайте.
Відходить.

ГЕНШЛЕВА.
А що-ж лишаєть ся иньшого? Спробую і я.
Йде до дверей від комори, стає тихо та підслухує з увагою.
Вільгельм! Тату! Та відізви ся! — — —
Раз-у-раз з більшою тривогою.
Вільгельм! Може би ти не лякав мене. Думавш може, не знаю, що ти іще не спиш! —
Все з більшою тривогою.
Тату! Кажу тобі...
Берта проснула ся та починає плакати.
Берто, май гадку, тихо! Дівчино, я не знаю, що там зрештою стало ся такого. — Вільгельм, Вільгельм!
майже кричить.

ЗІБЕНГАР
зазирає знов.
Пані Геншлева, що ви знов?

ГЕНШЛЕВА.
Кричу і кричу, а він не відповідає.

ЗІБЕНГАР.
Чи ви здуріли? Що-ж ви робите?

ГЕНШЛЕВА.
Там так тихо. Там щось стало ся.

ЗІБЕНГАР.
Що? — — —
Бере сьвічку та йде до дверей комори.
Генцель, ви вже всули?
Йде до середини.
Хвиля мовчаня.
ГЕНШЛЕВА
не важить ся йти в середину.
Що там? — Що там? — Що стало ся такого?
Вермельскірх зазирає до кімнати.

ВЕРМЕЛЬСКІРХ.
Хто там в коморі?

ГЕНШЛЕВА.
Пан Зібенгар. — Там так тихо, ніхто не відповідає. — — —

ЗІБЕНГАР
вертає покванно назад, блїдий як тїна та держить Берту на руках.
Пані Геншлева, возьміть собі дитину та йдїть на гору до моєї жінки.

ГЕНШЛЕВА
з дитиною на руках.
Пробі, що там стало ся?

ЗІБЕНГАР.
Дізнаєте ся іще дуже скоро!

ГЕНШЛЕВА
здержавим зразу, потім розлучним криком.
Боже, він заподїяв собі щось.
Відходить з дитиною.

ВЕРМЕЛЬСКІРХ.
Йти по лікаря?

ЗІБЕНГАР.
За пізно! Ніщо вже йому не допоможе.

гонів розбило ся. Причини сих пригод ще не звісні.

— Шлезінгер, провідник поступовців німецьких в Чехії, соймовий посол і член виділу краювого померв Празі в 61 році життя. Він належав до уміркованих Німців і виступав в останніх часах з проєктами примирення Чехів з Німцями, за що доводились ему докори із сторони німецьких радикалів.

— Число студентів медицини на австрійських університетах уменшило ся незвичайно. На перші рік медицини вписало ся на віденським університеті 200 слухачів, а на всіх інших університетах монархії разом — лише 150.

— Вербунок Мадарів до Трансвалю. Англійські агенти уважають ся по Угорщині і вербують сильних і здорових «синів Ариада» до армії англійської до Трансвалю. Кожний звербований дістає зараз крім платні 100 зр. На елучай тяжкого каліцтва або смерті родина такого охотника дістане 2000 зр. винагороди. Правительство угорське заховує ся против сеї акції безрадно.

— З Реки доносять телеграфічні депеші, що там вже від кількох днів лютить ся страшний оркан Борра, крім сего панують сильні морози, в наслідок чого гине множество птиць. Вдоль берегів лежать закатенілі трупні крилатих мешканців теплої країни, бо їх ніжний організм не міг знести тріскучих морозів. Але і людям зимний Борра наносить багато шкоди: на суші ломить дерева і зриває дахи, а на морю розбиває менші кораблі та лодки, ба навіть великі пароходи не можуть дістати ся до взбурених портів.

— Справа братів Скитских. Читателям «Руслана» певно ще в пам'яті процес братів Скитских, засуджених за убийство секретаря полтавської духовної Консисторії, Комарова, на 15-літню каторгу. Наш український дописувач висказав тоді гадку, що оба брата засуджені невинно, та що підозріне звернуло ся против жінки Комарова і якогось російського офіцера. Найшло ся чимало свідків, що стануть в обороні невинно засуджених, а котрі раніше лише тому не свідчили, бо надіяли ся, що братів Скитских суд засудить. Тепер доносить нам наш кореспондент, що сенат зніс перший засуд і що дня 16 (28) с. м. пічне ся нова розправа в Полтаві. Справа ся хвилює цілу Україну. Понад 20 кореспондентів прибуде на суд. Богато нових свідків зголошує ся. Знаменитий адвокат, Каравцький, знов їх буде обороняти, а по приїзді полтавський адвокат, Зеленецький і харківський, Куликов.

— Дорога вода. До чого може дійти спирт обманців, свідчить про се ясно слідуєчий факт: Якійсь власитель складу вин наробив багато довгів і оголосив криду. Суд зліцитував его склеп і розпродав у одним дни всі майже пляшки найліпших вин. Але показало ся небавом, що всі пляшки з гарними етикетками були на повнені водою.

— З виправи до Монголії. Сими днями вернув над Неву звісний учений і подорожний, Потанін, що раною весною сего року виїхав через Сибір до Монголії і дотер аж до монастиря, Шаа-Табун-Суме на верху гори Chin-gan. Товаришіли ему в подорожі студенти: Солдатов і Звягін. Експедиція збрала багато цікавих матеріалів що відносять ся до місцевої фавни і флори, як також до нарчя місцевих, монгольських народів. Потанін задумує небавом виголошити відчит про свою подорож.

— Зима в Парижі. Сего року почала ся в Парижі незвичайно остра зима і дає ся на добре відчуті непривичній до морозів людности. Секвана замерзає. Підприємці плавали в розпуці, за те париска молодіж тіпшить ся, що небавом поховзає ся на леді Секвани. З морозами росте число замерзлих людей. Богато бідних, котрим зимно відбирає сили до праці, гине саме в тій найстрашнійшій для всякої нужди порі. Позавчера рано на улиці Монж йшов коло тяжко наладованого воза якийсь бідний зарібник. Змерзлий і безсильний упав він на землю. Заки наспіла поміч віз розторочив ему груди. Коли піднесено з землі закатеніле тіло, нещасний вже не жив. Про подібні жертви не любить слухати веселий париский сьвіт, що привик до забави...

— Шнурок самоубийника. Весела пригода лучила ся недавно на одним з комісарятів парискої поліції. Комісара поліції візвано до дому, замешканого збирачами костей і лахів, щоб сконстатувати смерть одного самоубийника, що повісив ся. Урядник найшов тіло самоубийника, але годі було віднайти шнур, на котрім закінчив своє, правдоподібно, невеселе життя. Не могучи видістати ні грозьбою ні просьбою від співмешканців самоубийника шнура, комісар візвав до себе властительку дому і велів ей повідомити мешканців, щоби сей, хто украв шнур, сейчас его звернув, бо в противнім разі поліція переревідує мешканя всіх льокаторів дому і замкне сего, у кого найде ся хотьби лише кусник украденого шнура. На таке візване позносили льокатори множество шнурів і шнурочків, найрізноморднійшої краси, довготи і ширини,

що разом повязані, утворили би що найменше кількадесят метрів ливну. Комісар розсьміяв ся і дав спокій ревізії.

— Комічні пертракції ведено між хінською цесаревою, а німецьким посольством в Пекіні, в часі побуту князя Генрика пруского і его жінки. Звісним було, що цесарева має намір жертвувати намисто з перел братовій Вільгельма II. при першій візиті. Випливало ще тільки невелике питанє етикети. В Хінах панує велике пошанованє для віку, а що цесарева є не в порівнаню старшою від княгині, тому жадала, щоби княгиня стояла, коли она буде сидіти. Німці не хотіли піддати ся сему хінському звичаєви. Княгиня візвала до себе одної днини цесарева німецького посла і подала ему таке ультиматум: «Сли княгиня згодить ся на се, що я буду сидіти, коли княгиня прийде мені представити ся, то дам їй перли; коли-ж буду муєсла встати на єї повитанє, то перел не дам». Цесарева муєсла прийняти німецьку княгиню стоячи і — місто гарного намиста, подарувала їй... деревляний вахляр.

— Загадочна дівчина. Ми згадували недавно, що в віденським шпиталі лічено дівчину, пострілену в ногу, з котрою ніхто в ніякій мові не міг порозуміти ся. Надармо ломили собі голову учені орієнталісти, якою мовою она промовляє. Цілий Відень був зайнятий єї мислющиною і судьбою. Вкінці здемасковано дівчину і пізнано в ній Кляру Боїчі з Лекштальос на Угорщині, налогову злодійку. Перебігла дівчина перевела в дійности якийсь час в англійських Індиях по домах розпущети, а се улекшило їй симульованє і уживанє незвісної мови. Пештенська поліція сконстатувала ідентичність «загадочної» дівчини зі звісною злодійкою і то при помочи єї фотографії, поміщеної в кримінальнім альбумі поліції в Будапешті.

— В суді запитує судия обвиненого, чи був вже караний. На се відповідає запитаний: «Та, прошу пана судія, я дістав був за крадіж два місяці «раутону».

— Для дїтий Марії Мулик прислав на руки нашої редакції Впр. о. І. Рогужинський з Шешор п. Пістивь два зр.

Телеграми.

Берлін, дня 26. грудня. Німецькі газети доносять, що міста Кімберлей і Ледісмис мали піддати ся Боерам.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

Імянини панни Зиновії.

(Далі.)

Прочитавши кілька поезій любовних на загально-буденну тему, назвала автора великим поетом та з тим більшим заінтересованєм приступила до читаня циклу пісень п. з. «Вчасна осінь». На вступі тої частини красувала ся поетична посьвята якійсь панні Зиновії**. Мимоволі зрадїла і здивувала ся, що можна до того слова дібрати римів і вплести у стихи. Дотепер лиш її маленький брат прозивав ся її деколи: «Зенобок — коробка», от і ціла поезія її імени... Горда була тепер на се, що носить так поетичне імя, а автора надїлила признанєм за його талант, добрий смак, вразливість на красу поетичних слів і мелодийну мову... Прочитавши першу пісню з циклу «Вчасна осінь», заінтересува ся ще дужше змістом книжки, рішила ся читати нині довше, як звичайно, відгадати з читаного долю і особу автора...

Панночка споважніла...

Автор має жаль до якоїсь дівчини, котру називає де-не-де Зиновією або тільки З., — має жаль за те, що не додержала йому слова, бо присягнувши йому любов виходить тепер за-муж за багатого, хоч її нелюбого. Його серце зломане тою сьвятою любовю... А вона... може й роскошує тепер, глуха на сльози і елегії бурлачі. Вчасна студінь зморозила ярий цвіт молодого життя... Тим то вяне й сохне він завчасно, як те осіннє листє, бо в його душі запала ранна осінь, котра ледво чи й діждеть ся коли-небудь своєї весни...

Личко панночки посумніло. Прочитавши ті забуті і вічно нові пісні на стару нуту, вона задумала ся і глибоко зітхнула...

Отже се має бути для неї дарунок на імянини? Замість гратуляції — докір, не виписаний, а напечатаний... Се читають люди і догадують ся, що вона зрадниця, зломала присягу, дану не перед хрестом, але перед очима живого чоловіка. І він любив її, а вона так гірко по-

бїмїяла ся, бо зломала його душу, неспроможну у друге радїти весною життя... Так, то вона грішниця; лукавить сама собі, віддаючи себе нелюбови... Ах! він опротивив їй в сїй хвили. Правда, вона не любила пана Євгена, але... хто-ж так дуже говорить про любов перед подружжєм?... Ще не знати, що і як буде потім, по весілю... Любовні фрази не водять ся в сальонах людей, що поважно думають про женитьбу... Любов прийде сама з себе потім... Так казала мати, а вона, Зенобця, за слаба була, щоб опертись матерній радї, чи то наказови. Своєю рішучою волею вона не руководила ся, то-ж який мав бути той протест? Приймаючи осьвідчини пана Євгена, уважала заручини тільки формальністю, а се як раз — любов радше пуста драперія при заручинах... Так було з нею. Колись любила вона Петра, що-їно недавно почала його забувати, бо муєсла, будучи нареченою иншого. Тепер їй представило ся живо брутальне лукавство її «любовної історії».

...Були в її житю хвилі, коли її бачило ся, що любить цілий сьвіт і людей. Так характеризувала перед матірю своє колишнє розположенє, але сама думала тоді вічно про одного, про Петра, бо на її думку іменно в його особі концентрував ся той широкий, рожевий сьвіт, до котрого вона линула душею. Може була тоді ще дитиною, але вона таки знала, що се значить любити, хоч про подружє з Петром не думала. Мати одобряла її християнський закон любови ближнього і використала її м'яжке, кохаюче серце на хосен і долю пана Євгена. Дочка піддала ся матерній волі, як сліпе, бездушне орудє. Може й годило ся так — понехати колишні химерні незрілої любови. Лучив ся перший стрічний жених, що поважно заговорив про подружє, і мати казала їй їти за «чоловіка на становищи». Дочка відчувала, що в її поступованю було щось несприродного, може навіть брутального, але не розуміла того як слід, а мати не научила... Чи найде вона щастє у своїм подружю без любови, о тім не думала. Не розуміючи сути свого нерозважного кроку, вірила, що рідна мати бажає щастя своїй дитині.

(Конець буде).

Надіслане.

За рубрику „Надіслане“ редакція не відповідає.

ЗАПРОСИНИ ДО ПЕРЕДПЛАТИ

на

„ЖИВІ СТРУНИ“

Відчуваючи потребу видавництва, яке подавало би нашій публиці найновіші твори української літератури, а крім сього переклади найновіших творів європейських літератур, без огляду на їхній напрям, зміст та форму, приступили ми до видаваня ЖИВИХ СТРУН. ***

*** ЖИВІ СТРУНИ виходить муть у місячних книжках, що з них кожда становити ме окрему цілість. Аби улекшити адміністрацію сього видавництва, розписуємо отсим передплату на

*** ЖИВІ СТРУНИ ***

що платити-мєть ся ратами по 10 корон. При передплаті даємо 25% опусту.

У всіх адміністраційних і редакційних справах просимо звертати ся до

* АНТОНА КРУШЕЛЬНИЦЬКОГО *

Львів, Театинська 14. П.

Досї вийшли у Живих Струнах:

- 1) Станіслав Пшибишевський: «Із циклу вігилій» — ціна брош. 60 сот.
- 2) Габриєля Запольська: «В Гірничій Дуброві» — ціна брош. 40 сот.
- 3) Орест Авдикович: «Нарис одної доби» — ціна брош. 60 сот.
- 4) Антін Крушельницький: «Пролєтарі» — ціна брош. 2 кор.

Антін Крушельницький.

Володимир Старосольський.

До милосердних сердець! Марія Мулик жінка приватного офіціалїста, що від двох літ не має місця, мати п'яти нелітних дітей, в крайній нужді відзиває ся до добрих людей з просьбою о запомогу. Адреса єї: ул. Личаківська ч. 61. Наша редакція «риймає радо всякі, хотьби найменші датки, тим більше, що тепер зима, а дїтий нема чим нагодувати, ані одїти.

